

VÝBĚROVÁ REŠERŠE

Z PEDAGOGICKÉ BIBLIOGRAFICKÉ

DATABÁZE

ZE ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÉ
MUZEUM A KNIHOVNA
J. A. KOMENSKÉHO

KVĚTEN

Případné dotazy ohledně přístupu k plným textům níže uvedených zdrojů prosím směřujte na studovna@npmk.cz.

1.

Academic underachievement and its motivational and self-regulated learning correlates : a meta-analytic review of 80 years of research / [Školní neúspěch a jeho souvislosti s motivací a schopností seberegulovaného učení : metaanalytický přehled 80 let výzkumu] / Carlton J. Fong, Erika A. Patall, Kate E. Snyder, Meagan A. Hoff, Sara J. Jones, Robin E. Zuniga-Ortega — eng — Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review — ISSN 1747-938X — Roč. [18], č. 41 (November) (2023), s. 1-19.

Metaanalýza na základě 125 studií zkoumala rozdíly mezi akademicky neúspěšnými a úspěšnými studenty a žáky v oblasti motivace a schopnosti samostatného učení. Bylo zjištěno, že neúspěšní žáci/studenti mají například nižší sebedůvěru, motivaci a nedostatečné strategie samostatného učení. Výsledky také naznačují vliv různých metod identifikace neúspěšných žáků/studentů a úrovně vzdělání na rozdíly v sebedůvěře. Autoři upozorňují na limity studie a doporučují další výzkum zaměřený na rozlišení faktorů neúspěchu v jednotlivých předmětech a na kulturní rozmanitost vzorků.

úspěch ; žák ; student ; základní škola ; střední škola ; vysoká škola ; samostatnost ; učení ; výzkum ; analýza vědecké literatury ; výsledek výzkumu ; motivace učení ; sebedůvěra ; identifikace ; prospěch

<http://katalog.npmk.cz/documents/537433>

2.

Analýza možností Národného inštitútu vzdelávania a mládeže pri implementácii Európskeho referenčného rámca kompetencií v oblasti (environmentálnej) udržateľnosti (GreenComp) = The possibilities analysis of the National Institute of Education and Youth in the implementation of the European reference framework of competences in the field of (environmental) sustainability (GreenComp) / Erika Fryková — slo

In: Pedagogické rozhľady : odborný-metodický časopis pre školy a školské zariadenia — ISSN 2989-3623 — Roč. 33, č. 1 (2024), s. 11-21.

Autorka se zaměřuje na význam a implementaci evropského rámce kompetencí v oblasti udržitelnosti, známého jako GreenComp, v kontextu vzdělávání v Evropě. Tento rámec podporuje

celoživotní vzdělávání, přičemž je určen pro všechny věkové skupiny a úrovně vzdělání, s cílem zvyšovat environmentální gramotnost a dovednosti v oblasti udržitelnosti. V článku je také popsán vývoj a realizace vzdělávacích programů pro učitele na Slovensku, jež jsou zaměřeny na environmentální výchovu a udržitelnost. Tyto programy jsou podporovány institucemi Národný inštitút vzdelávania a mládeže (NIVaM) a Inštitút environmentálnej politiky. Autorka dále uvádí konkrétní příklady vzdělávacích aktivit, které se zaměřují na globální a lokální environmentální problémy, a reflektuje, jak se kompetence v oblasti udržitelnosti, které jsou součástí GreenComp, projevují v těchto aktivitách. Na závěr se autorka zamýšlí nad účinností těchto programů.

system výchovy a vzdělávání ; udržitelnost ; ekologie ; environmentální výchova ; vzdělávací program ; ochrana životního prostředí ; příroda ; vzdělávání učitelů ; učitel ; kompetence ; myšlení ; kritičnost ; Národný inštitút vzdelávania a mládeže ; Inštitút environmentálnej politiky ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/539424>

3.

Cesta žiakov k udržateľnej budúcnosti = Pupils' journey towards sustainable future / Anna Demčáková — slo

In: Pedagogické rozhľady : odborný-metodický časopis pre školy a školské zariadenia — ISSN 2989-3623 — Roč. 33, č. 1 (2024), s. 64-68.

Předmětem článku je projekt environmentální výchovy, který se zaměřuje na integraci tématu udržitelného rozvoje do výuky chemie na středních školách. Cílem projektu je pomoci žákům přetvořit teoretické poznatky o životním prostředí na konkrétní činnosti vedoucí ke změně spotřebitelských návyků, což je nezbytné pro zachování trvale udržitelného rozvoje. V rámci projektu žáci navrhnou a vyrábějí ekologické produkty šetrné k životnímu prostředí, hodnotí jejich vliv na zdraví a životní prostředí a šíří povědomí o nutnosti změny spotřebitelského chování. Projekt se realizuje prostřednictvím různých vyučovacích metod, včetně praktických činností v laboratoři, a zahrnuje i výrobu konkrétních ekologických výrobků, jakými jsou například přírodní kosmetika, čisticí prostředky či obaly na potraviny.

gymnázium ; střední škola ; projekt ; ekologie ; environmentální výchova ; žák ; ochrana životního prostředí ; příroda ; chemie ; vyučovací předmět ; životní styl ; zdraví ; spotřebitelská výchova ; Slovensko ; ročník 12

<http://katalog.npmk.cz/documents/539430>

4.

Effects of shared text reading for students with intellectual disability : a meta-analytical review of instructional strategies / [Účinky společného čtení textů u žáků s intelektuálním postižením : metaanalytický přehled výukových strategií] / Rachel Sermier Dessemontet, Megan Geyer, Anne-Laure Linder, Myrto Atzemian, Catherine Martinet, Natalina Meuli, Catherine Audrin, Anne-Françoise de Chambrier — eng — Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review — ISSN 1747-938X — Roč. 19, č. 44 (August) (2024), s. 1-17.

Autoři zkoumali efekt společného čtení textů na zlepšení poslechového porozumění u žáků s intelektuálním znevýhodněním. Metaanalýza zahrnující 19 studií a 67 účastníků prokázala pozitivní vliv této metody, zejména při použití adaptovaných textů a specifických výukových strategií, jakými jsou postupné nápovědy nebo výuka významu otázek typu "kdo, co, kde". Technologická podpora, například vizuální pomůcky, byla také účinná. Přesto dle autorů chybí dostatek studií s většími vzorky a dlouhodobější analýzou. Doporučuje se pokračovat ve výzkumu, zejména na pokročilejší dovednosti (shrnutí a predikce) a zaměřit se na zapojení učitelů do implementace těchto metod.

žák ; čtení ; poslechové porozumění ; handicap ; mentální handicap ; výuka ; strategie učení ; vizuální učení ; analýza vědecké literatury ; výzkum ; výsledek výzkumu ; působení ; věk 6-27

<http://katalog.npmk.cz/documents/537649>

5.

Ènciklopedija fizièeskoj kul'tury rebenka : žizn' / [Encyklopedie tělesné kultury dítěte : život] / Aleksandr Pavlovič Ščerbak — rus — Obsahuje bibliografické odkazy

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal — ISSN 0012-561X — Roč. 96, č. 9 (2024), s. 9-11.

Autor článku analyzuje texty normativních právních aktů Ruské federace, vydaných mezi lety 1993 a 2012, na jejichž základě jsou, podle požadavků Federálního pracovního programu výchovy, realizovány předškolní programy k uvědomění si ceny života. Založeny jsou na výchově k ochraně zdraví a ke zdravému životnímu stylu, jehož důležitou součástí je tělesná kultura a sport.

tělesná výchova ; sport ; předškolní výchova ; předškolní dítě ; výchovný program ; legislativa ; výchova ke zdraví ; život ; životní styl ; Rusko (federace) ; 1993-2012

<http://katalog.npmk.cz/documents/538203>

6.

Hodnoty detí v bežných rodinách a v ústavnej starostlivosti = Values of children in ordinary families and in institutional care / Albín Škoviera, Eliška Greplová, Lucie Hájková — slo — Obsahuje bibliografické odkazy

In: Mládež a spoločnosť : slovenský časopis pre štátnu politiku a výskum mládeže — ISSN 1335-1109 — Roč. 30, č. 4 (2024), s. 9-18.

Předmětem studie je zkoumání hodnot dětí z běžných rodin a dětí v ústavní péči. Studie se zaměřila na rozdíly v hodnotové orientaci, jako je rodina, přátelství, pomoc druhým, bezpečí

a materiální či duchovní hodnoty. Zjištění ukázala, že děti z ústavní péče preferují více materiální hodnoty, pravděpodobně jako náhradu za emoční stabilitu. Naopak děti z běžných rodin kladou větší důraz na duchovní hodnoty. Hodnota bezpečí se liší v propojení s osobami - děti z rodin ji spojují více s matkou a sourozenci, zatímco děti z ústavní péče s matkou a vychovateli.

dítě ; hodnota ; dětský domov ; ústavní výchova ; rodina ; prostředí ; působení ; výzkum ; výsledek výzkumu

<http://katalog.npmk.cz/documents/538193>

7.

Mixed messages and diversity management : misalignment between district intention and action aimed at hiring teachers of color / [Smíšené signály a řízení diverzity : nesoulad mezi záměrem a činy obvodu při náboru učitelů jiné než bílé barvy pleti] / Travis J. Bristol, Makaela E. Jones, James Noonan — eng — Obsahuje bibliografické odkazy

In: American journal of education — ISSN 0195-6744 — Roč. 130, č. 3 (May 2024) (2023/2024), s. 339-362.

Autoři této studie zkoumají nesoulad mezi veřejnými prohlášeními a konkrétními kroky vybraného školního obvodu v USA při náboru učitelů různého etnického původu. I když vedoucí představitelé obvodu zdůrazňovali důležitost diverzity učitelského sboru, jejich nečinnost v této oblasti vyslala "smíšené" signály a vedla k neúspěchu ve zvýšení etnické rozmanitosti vyučujících. Autoři doporučují, aby vedení škol a obvodů přijalo jasněji definovanou a konzistentní politiku, jež se zaměří na odstranění osobních předsudků, a podpořilo větší organizační změny, které by skutečně zlepšily diverzitu učitelského sboru.

výzkum ; učitel ; výsledek výzkumu ; etnický původ ; rasa ; předsudek ; základní škola ; systém výchovy a vzdělávání ; pedagogický sbor ; střední škola ; ředitel školy ; školská politika ; interview ; řízení ; Spojené státy americké ; 2017-2018

<http://katalog.npmk.cz/documents/538854>

8.

Poznávanie biodiverzity v okolí školy = Getting to know biodiversity in a school's surroundings / Zuzana Heredošová — slo

In: Pedagogické rozhľady : odborný-metodický časopis pre školy a školské zariadenia — ISSN 2989-3623 — Roč. 33, č. 1 (2024), s. 37-44.

Autorka v textu predstavuje projekt na téma biodiverzity v okolí školy, ktorý je určen pro žáky 8. a 9. ročníků základních škol a všechny stupně středních škol. Projekt je rozdělen do tří vyučovacích hodin a zahrnuje různé metody, např. učení venku, badatelskou výuku a interaktivní didaktickou hru. Cílem projektu je identifikovat rostlinné druhy ve školní zahradě, objasnit pojem biodiverzity a porovnat vysokou a nízkou biodiverzitu v praxi. Projekt se zaměřuje také na rozvoj

přírodovědné gramotnosti, digitálních kompetencí a schopností práce ve skupině. Žáci během hodin využívají mobilní aplikace, encyklopedie a pracovní listy, aby zmapovali druhové složení zahrady, a diskutují o způsobech, jak zvyšovat biodiverzitu ve školní zahradě.

základní škola ; druhý stupeň ; střední škola ; flóra ; ekologie ; environmentální výchova ; žák ; aktivita ; příroda ; skupinová práce ; školní pozemek ; badatelsky orientovaná výuka ; přírodopis ; encyklopedie ; elektronický učební materiál ; mezipředmětové téma ; mezipředmětové vztahy ; vyučovací hodina ; Slovensko ; ročník 8 ; ročník 9 ; ročník 10 ; ročník 11 ; ročník 12 ; ročník 13

<http://katalog.npmk.cz/documents/539427>

9.

Prerequisites for teachers' technology use in formative assessment practices : a systematic review / [Předpoklady pro využití technologií učiteli ve formativním hodnocení : systematický přehled] / Kristin Børte, Sølvi Lillejord, Jessica Chan, Barbara Wasson, Samuel Greiff — eng — Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review — ISSN 1747-938X — Roč. [18], č. 41 (November) (2023), s. 1-19.

Systematický přehled zkoumá, jakým způsobem učitelé využívají technologie při formativním hodnocení na základních a středních školách. Výzkum identifikoval 22 relevantních studií a zjistil, že formativní hodnocení bývá nedostatečně definováno a technologie se často používají spíše k tradičnímu frontálnímu vyučování než k podpoře aktivního učení žáků. Studie navrhuje tři klíčové podmínky pro efektivní využití technologií: jasné definice formativního hodnocení, soulad mezi digitálními nástroji a pedagogickou praxí a datovou gramotnost učitelů pro analýzu a využití dat k podpoře učení žáků. Výzkum dále doporučuje zapojení učitelů a žáků aby spoluutvářeli digitálních nástrojů k posílení interaktivního a žákovského učení.

základní škola ; střední škola ; formativní hodnocení ; učitel ; žák ; digitální gramotnost ; praxe ; učení ; výzkum ; analýza vědecké literatury ; výsledek výzkumu ; 2012-2020

<http://katalog.npmk.cz/documents/537407>

10.

Projekt výchovno-vzdelávacej činnosti na hodinách zdravotnej výchovy s prepojením environmentálnej výchovy = Project of educational activities in health science classes in connection with environmental education / Anežka Lišková Farkašová — slo

In: Pedagogické rozhľady : odborný-metodický časopis pre školy a školské zariadenia — ISSN 2989-3623 — Roč. 33, č. 1 (2024), s. 45-58.

Text se zaměřuje na projekt výchovně-vzdělávací činnosti v rámci hodin zdravotní výchovy na střední odborné škole, který propojuje environmentální výchovu a zdravotní vědu. Cílem projektu je seznámit žáky s významem vody pro životní prostředí a člověka a s metodami šetření vodou v domácnosti. Projekt se realizuje prostřednictvím praktických aktivit, jakými jsou výpočty

spotřeby vody v domácnosti, analýza ztrát vody kvůli kapajícím bateriím, nebo výpočty spotřeby vody při umývání rukou ve třídě. Žáci se učí nejen o environmentálních problémech, ale také rozvíjejí své kompetence v oblasti komunikace, kritického myšlení a matematiky. Cílem je motivovat žáky k odpovědnosti za šetření vodou a ukázat, že i malé změny v každodenním životě mohou přispět k úsporám vody. Využívají při tom různé metody, včetně didaktických her, týmové práce a řešení úloh.

střední odborná škola ; didaktická hra ; ekologie ; environmentální výchova ; žák ; aktivita ; skupinová práce ; voda ; výchova ke zdraví ; myšlení ; kritičnost ; komunikační schopnost ; mezipředmětové téma ; mezipředmětové vztahy ; vyučovací hodina ; Slovensko ; ročník 10 ; šetření

<http://katalog.npmk.cz/documents/539428>

11.

Rozhovor s Imrichom Jakabom o rámci GreenComp a možnosti jeho implementácie do edukačného procesu na stredných školách = Interview with Imrich Jakab / Imrich Jakab ; Erika Fryková — slo

In: Pedagogické rozhľady : odbornο-metodický časopis pre školy a školské zariadenia — ISSN 2989-3623 — Roč. 33, č. 1 (2024), s. 5-10.

Předmětem rozhovoru s Imrichem Jakabem, odborným asistentem na Katedře ekologie a environmentalistiky UKF v Nitře, jsou možnosti implementace rámce GreenComp do vzdělávacího procesu na středních školách. V rozhovoru mimo jiné také popisuje svou dlouhodobou odbornou a pedagogickou činnost v oblasti environmentální výchovy, hodnotí současný stav této oblasti na Slovensku a upozorňuje na nedostatečné zapojení učitelů, způsobené mimo jiné nedostatkem času, podpory a zkušeností. Rámec GreenComp podle něj vhodně doplňuje existující vzdělávací standardy a může být silným nástrojem pro rozvoj kritického myšlení, osobní angažovanosti a propojení výuky s reálným životem. Klíčovou podmínkou pro úspěšnou implementaci rámce do praxe však vidí v zapojení celoživotního vzdělávání učitelů a v propojení s již existujícími programy environmentální výchovy.

systém výchovy a vzdělávání ; střední škola ; ekologie ; environmentální výchova ; interview ; ochrana životního prostředí ; příroda ; celoživotní vzdělávání ; učitel ; kurikulum ; kompetence ; myšlení ; žák ; kritičnost ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/539423>

12.

Theoretical foundations and approaches in research on educational escape rooms : a systematic review / [Teoretické základy a přístupy ve výzkumu vzdělávacích únikových her: systematický přehled] / Andrea Vorderobermeier, Johannes Abel, Maximilian Sailer — eng — Obsahuje bibliografické odkazy

Autoři se zabývají teoretickými základy a přístupy k výzkumu vzdělávacích únikových her (EER). Zjistili, že současný výzkum EER má slabé teoretické ukotvení, přičemž většina článků se zaměřuje na praktické aspekty nebo popisy vývoje. Systematická přehledová studie identifikovala devět teoretických základů, které jsou v EER využívány (např. kolaborativní, zkušenostní či aktivní učení, teorie flow, Bloomova taxonomie), ale často bez hlubšího propojení s didaktikou. Autoři zdůrazňují potřebu propojit teorii, didaktické instrukce a praxi, což by podpořilo lepší porozumění mechanismům úspěšného vzdělávání pomocí EER. Budoucí výzkum by měl být zaměřen na empirické zkoumání teorií a jejich kombinací, například s herními teoriemi.

hra ; teorie ; taxonomie ; učení ; didaktika ; analýza vědecké literatury ; výzkum ; výsledek výzkumu ; vzdělávání

<http://katalog.npmk.cz/documents/537657>

13.

Triedime odpad alebo environmentálna výchova na gymnáziu = Sorting waste or environmental education at grammar school / Martina Knutelská — slo

In: Pedagogické rozhľady : odborný-metodický časopis pre školy a školské zariadenia — ISSN 2989-3623 — Roč. 33, č. 1 (2024), s. 59-63.

Autorka se ve svém článku zaměřuje na projekt environmentální výchovy na gymnáziu, který má za cíl nejen vzdělávat žáky o ochraně životního prostředí, ale také rozvíjet jejich zodpovědnost za stav přírody a schopnost řešit konkrétní ekologické problémy. Projekt se soustředí na problematiku třídění odpadu, zejména plastů, a zahrnuje praktické úkoly jako vytváření sběrných nádob z odpadového materiálu nebo analýzu dopadu konzumního životního stylu na životní prostředí. Žáci se aktivně podílejí na výstavě, která dokumentuje ekologické problémy, a navrhuji ekologické alternativy k běžným produktům. Cílem je nejen teoretické vzdělání, ale i praktická aplikace nových znalostí a zlepšení místního prostředí ve škole. Projekt se realizoval od října 2023 do března 2024 a zahrnoval různé metody jako brainstorming, týmovou práci a využití technologií.

gymnázium ; projekt ; ekologie ; environmentální výchova ; žák ; ochrana životního prostředí ; příroda ; skupinová práce ; třídění ; životní styl ; školní prostředí ; brainstorming ; informační technologie ; Slovensko ; 2023-2024

<http://katalog.npmk.cz/documents/539429>

14.

What makes peer collaborative problem solving productive or unproductive : a qualitative systematic review / [Co činí kolektivní řešení problémů mezi vrstevníky produktivním nebo kontraproduktivním : kvalitativní systematický přehled] / Aleksandar Baucal, Smiljana Jošić,

Ivana Stepanović Ilić, Marina Videnović, Jovan Ivanović, Ksenija Krstić — eng — Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review — ISSN 1747-938X — Roč. [18], č. 41 (November) (2023), s. 1-31.

Systematický přehled zkoumá faktory ovlivňující produktivitu a neproduktivitu skupinového řešení problémů mezi adolescenty. Analyzováno bylo 160 studií; identifikovalo se při tom šest hlavních témat, jakými jsou sociokognitivní a socioemoční aspekty, kvalita strategií řešení (efektivita plánování, analýza problému), regulace činnosti skupiny a angažovanost účastníků. Studie ukazuje, že produktivní spolupráci lze podpořit například digitálními zdroji a aktivním zapojením učitelů. Vyzdvihován je v ní význam motivace, regulace vztahů mezi vrstevníky a digitální gramotnost.

spolupráce ; žák ; student ; vztahy mezi vrstevníky ; řešení úloh ; digitální gramotnost ; skupinová práce ; učitel ; výzkum ; analýza vědecké literatury ; výsledek výzkumu ; motivace ; adolescent ; informační technologie ; věk 10-20 ; 2012-2022

<http://katalog.npmk.cz/documents/537435>

15.

Zur Funktionalität von Methoden : was ist Methode und was nicht? / [K funkcionalitě metod : co je metoda a co metodou není?] / Arne Pöhls-Stöwesand — ger — Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschule Mathematik — ISSN 1613-9909 — Roč. 2023, č. 78 (3. Quartal) (2023), s. 4-7.

Autorka se zabývá pojmy "úkoly", "média" a "metody", jejichž přesná definice není vždy snadná či jednoznačná. Mezi úkoly, jejichž hlavním účelem je aktivizovat žáky k matematickému myšlení, se ve výuce matematiky řadí jak početní příklady, tak otázky, problémové situace či stanovení cílových dovedností. Jako média jsou chápány didaktické pomůcky, jakými jsou např. modely či instruktážní videa. Pokud jde o pojem metoda, autorka upozorňuje na jeho různá pojetí. V matematice existují jak odborné matematické metody, tak metody výuky. Z hlediska oborové didaktiky jsou metody podřízené cílům výuky, přičemž volba metody je spojena s výběrem vhodných médií.

matematika ; vyučovací metoda ; cíl výuky ; pojem ; didaktika ; funkčnost

<http://katalog.npmk.cz/documents/539220>